

Robert Saladrigas va guanyar amb aquesta novel·la el Premi Joaquim Ruyra de 1966. L'obra cau dins el terreny de la novel·la juvenil, com fins ara totes les premiades amb aquest ~~premi~~ premi, que, remarcuem-ho, no vol limitar-se al camp de la literatura juvenil.

Però, què ha d'ésser avui dia la literatura juvenil? Aquest és un terreny tan difícil d'esclarir i d'esbrossar! ~~Indiscutiblement~~ Indiscutiblement el terme és massa ampli: la novel·la d'aventures, per exemple, pot entrar-hi, i també la que planteja, a grans trets, constants d'ètica i convivència... No cal que sigui necessàriament la novel·la exemplar que abans els autors cultivaven, alguns amb encert total: l'exemplaritat, quan ensenya l'orella, perd molta de la seva càrrega.

Tampoc no ha d'ésser massa tancada en els pressuposats de les ciències naturals i les lleis de la física tradicional: un punt de fantasia li escau: un punt de misteri, un entre-dues-aigües que toqui d'esquitlletes la ~~ficció~~ ficció científica, herència de la màgia antiga... Si tots aquests elements no són emprats gratuïtament, sinó en funció de la construcció d'aquella atmosfera d'interès que ha d'ésser la primera de les dades per a una captació del lector, aleshores els elements enriqueixen l'obra resultant.

Bé, doncs, Saladrigas, jove periodista ~~improvisat~~ i fàcil escriptor, ha posat tots aquests ingredients en la seva novel·la, a risc conscient que aquesta complexitat i el transvasament de plans narratius i de força emocional que comportava força sovint, li podien fer perdre unitat i compacitat. Se n'ha sortit, i això compta. No arriba a ser un innovador en aquest camp tan difícil, però fóra bo que perseverés, perquè em penso que té un magí molt àgil i pot donar-nos obres ~~més~~ d'un abast i d'una novetat més clars.

La línia general de la novel·la conté les aventures quotidianes d'un

minyonet de ciutat que passa les vacances en un poble de la ruralia, on fa nous amics, apren d'estimar la naturalesa, somia viatges nívols enllà, explora cavernes, participa en feines agrícoles, escolta llegendes descobreix que la fama -bona o dolenta- és un atribut atorgat en massa per les persones grans ~~mamma~~, i, en suma, beslluma què és la pròpia personalitat.

Tot molt senzill ; però ~~míxim~~ eficaçment contat i, en el panorama força migrat d'aquestes obres per a minyons -no concretament infantils- una agradable sorpresa.

El llenguatge és clar, directe i no gens llastat ni enfarfegós. Ben compensat el diàleg amb les descripcions i la narració. La mateixa senzillesa a què aboca la tria del vocabulari i de les expressions ~~gran~~ ~~un~~ garanteix una audiència de públic més amplia a l'obra. Entenem que aquest és un bon camí dins la literatura majoritària : el llenguatge, mentre i tant no disposem d'una educació normal que permeti un accés a la llengua literària gradual i escolar a la llengua literària cal, en les novel·les juvenils i majoritàries, que sigui d'una claredat absoluta i el menys allunyat possible -dins de la correcció- de la llengua natural i viva del poble. Això Robert Saladrigas ho ha tingut en compte i cal felicitar-le'n.

VBalanç positiu, doncs, que ha d'encoratjar l'autor a escriure més novel·les en aquesta línia ,que tantes possibilitats li ofereix.

Josep Vallverdú